

Ad. 9. Podatki i opłaty lokalne.

W strukturze podatków i opłat lokalnych, podatek od nieruchomości stanowi 18 – 19 % i w sposób istotny wpływa na ich wysokość.

Od 2001r podatek katastralny ma dotyczyć tylko osób prawnych i wynosić 1% wartości nieruchomości. W latach następnych, stopniowo wdrażany będzie podatek katastralny wobec osób fizycznych, przy czym dotyczyć ma w zasadzie nieruchomości nowo budowanych. Obciążenia mieszkańców starych nieruchomości nie powinny w sposób istotny wzrosnąć.

Stąd w scenariuszu umiarkowanego rozwoju - założono wzrost podatku od nieruchomości zaledwie o 1 punkt powyżej planowanej inflacji.

W scenariuszu dynamicznego rozwoju - założono wzrost tego podatku, acz w tempie niezbyt szybkim i jego stabilizację po 2005r. A mianowicie:

- w 2002r 5 punktów powyżej inflacji.
- w 2003r 10 punktów powyżej inflacji,
- w 2004r 15 punktów powyżej inflacji
- w 2005r 20 punktów powyżej inflacji i dalszą stabilizację.

Przy założeniu, że pozostałe pozycje podatków i opłat lokalnych będą wzrastały wg inflacji, oznacza to, że prognostyczne dochody z podatków i opłat lokalnych ukształtują się w obu scenariuszach na poziomie zestawionym w tabelach 1 i 2

Ad. 10. Dochody z majątku gminy.

Obserwowany w poprzednich latach boom wyprzedaży majątku w mieście Kościan już minął. Stąd w najbliższych latach 2001 – 2003 założono sprzedaż mienia komunalnego tylko w granicach 200 – 300 tys. zł. Natomiast dochody z dzierżaw i wynajmu przyjęto jako stałe pozycje dochodów miasta, zakładając ich wzrost wg inflacji biorąc za podstawę 1999r

Ad 11. Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu Państwa.

Wpływy do budżetu z tyt. udziału miasta w tych podatkach – w 2001r mają stanowić ok. 26,5%, z czego istotne są wpływy z udziałów w podatku od osób fizycznych.

Jak wynika z analizy budżetu miasta lat ubiegłych, skala wpływów z podatku od osób prawnych, po boomie lat 97 – 98, w latach 99 – 2000 utrzymuje się w granicach 600 – 800 tys. zł. Biorąc pod uwagę malejącą stopę podatku dochodowego - od 28% w 2001r do 22 % w roku 2004 - nie należy spodziewać się wzrostu dochodów z tego tytułu.

Natomiast wpływów do budżetu z rozwoju miasta należy raczej upatrywać we wzroście wynagrodzeń pracowników i dochodów z działalności osób fizycznych. W tym kontekście miasto rozwija się i jak wskazuje analiza w ostatnich latach, dochody te rosną w tempie 18 – 20 % powyżej

119

inflacji. Wg ustawy „O dochodach jednostek samorządu terytorialnego” udział gmin w dochodach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosi 27,6%, liczony odpowiednio w stosunku do mieszkańców gminy i zatrudnionych w gminie.

Stąd też w **scenariuszu umiarkowanego rozwoju** przyjęto wzrost dochodów z podatku od osób fizycznych, rzędu 15 punktów powyżej inflacji, **zaś w scenariuszu dynamicznego** rozwoju 25 punktów powyżej inflacji.

Ad 14. Dochody różne i środki pozabudżetowe.

Są to środki na dofinansowanie inwestycji ze źródeł pozabudżetowych. Z uwagi na fakt, że trudno przewidzieć możliwości dotacji z tych źródeł, w prognozie przyszłych dochodów nie uwzględniono ich.

Ad 17. Wydatki bieżące na zadania własne

W obu scenariuszach wzrost wg inflacji.

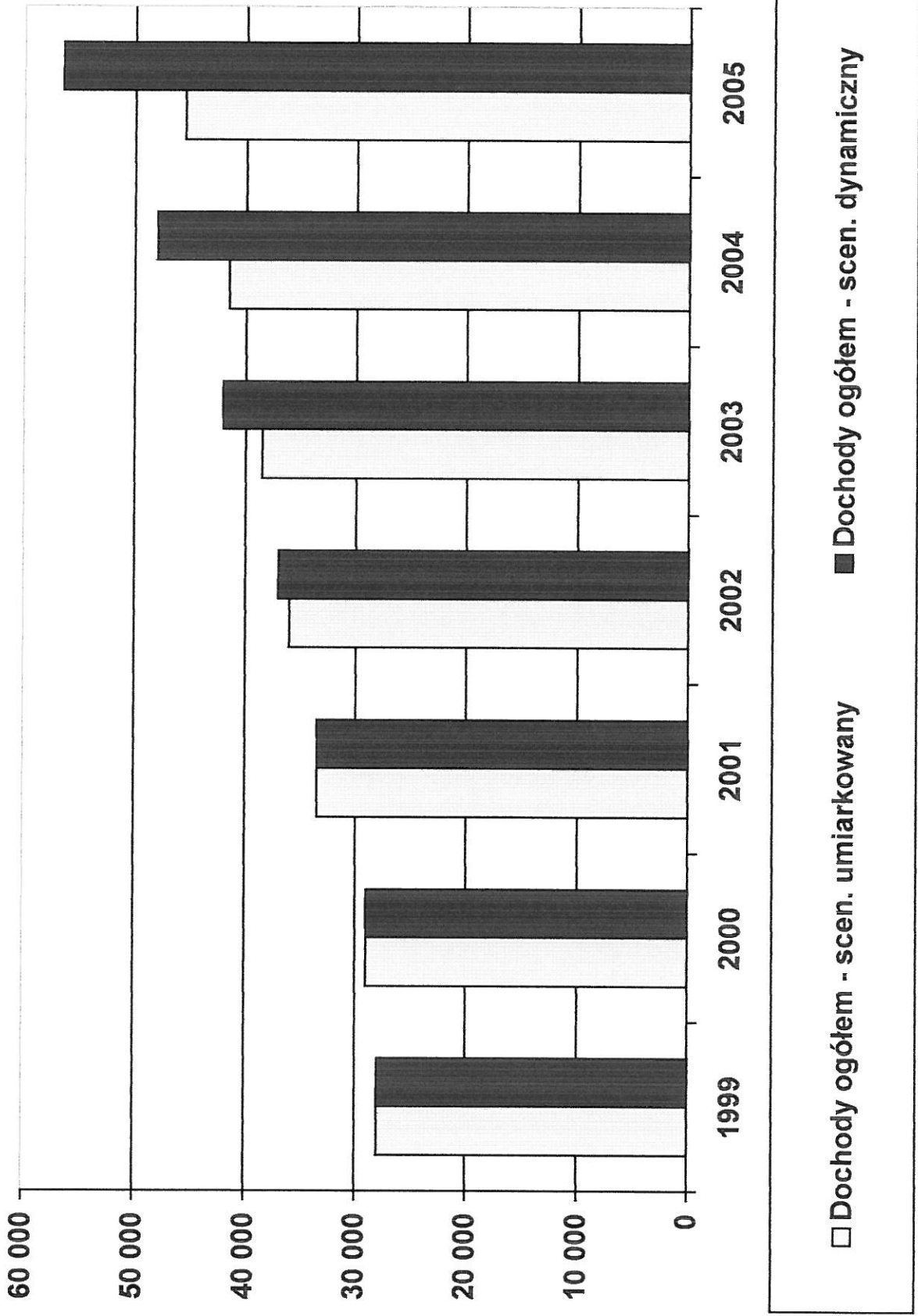
Ad 18. Wydatki bieżące na zadania zlecone i powierzone

W obu scenariuszach tak jak w wierszu 7 prognozy dochodów.

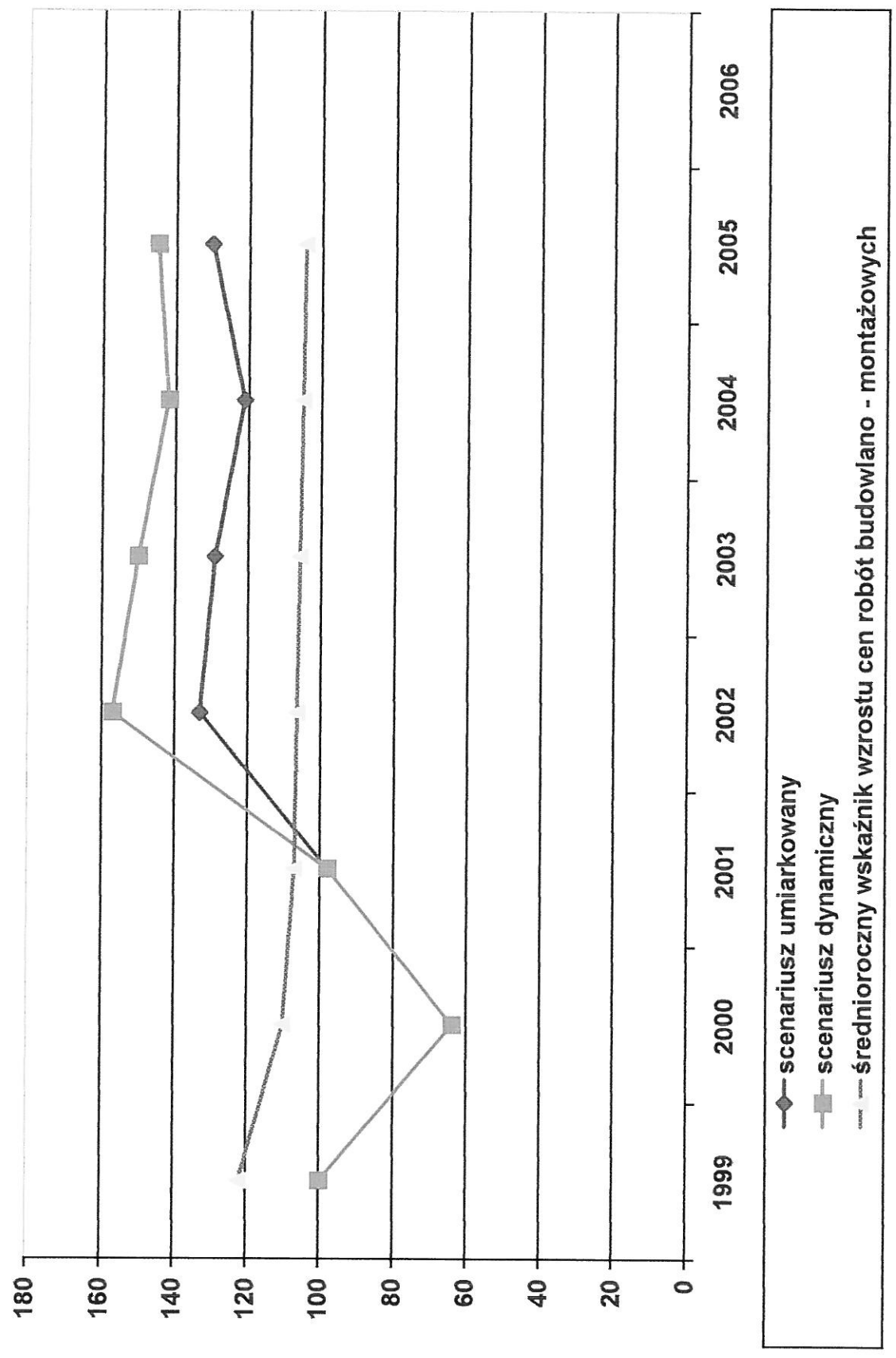
Zgodnie z powyższymi założeniami w niniejszej „Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego miasta Kościana” przedstawiono w tabelach 1 i 2 prognozę zdolności kredytowej miasta na lata 2001 – 2005.

Prognozy umiarkowanego i dynamicznego rozwoju miasta do 2001r są jednakowe. Przy powyższych założeniach, wzrost dochodów w scenariuszu dynamicznego rozwoju zauważa się dopiero od 2002r, przy czym w kolejnych latach przyrost dochodów w scenariuszu dynamicznego rozwoju, w porównaniu ze scenariuszem umiarkowanego dochodu w zasadzie podwaja się.

Wykres 1. Dochody ogółem w mieście Kościan wg. umiarkowanego i dynamicznego scenariusza rozwoju
Dochody w tys. zł

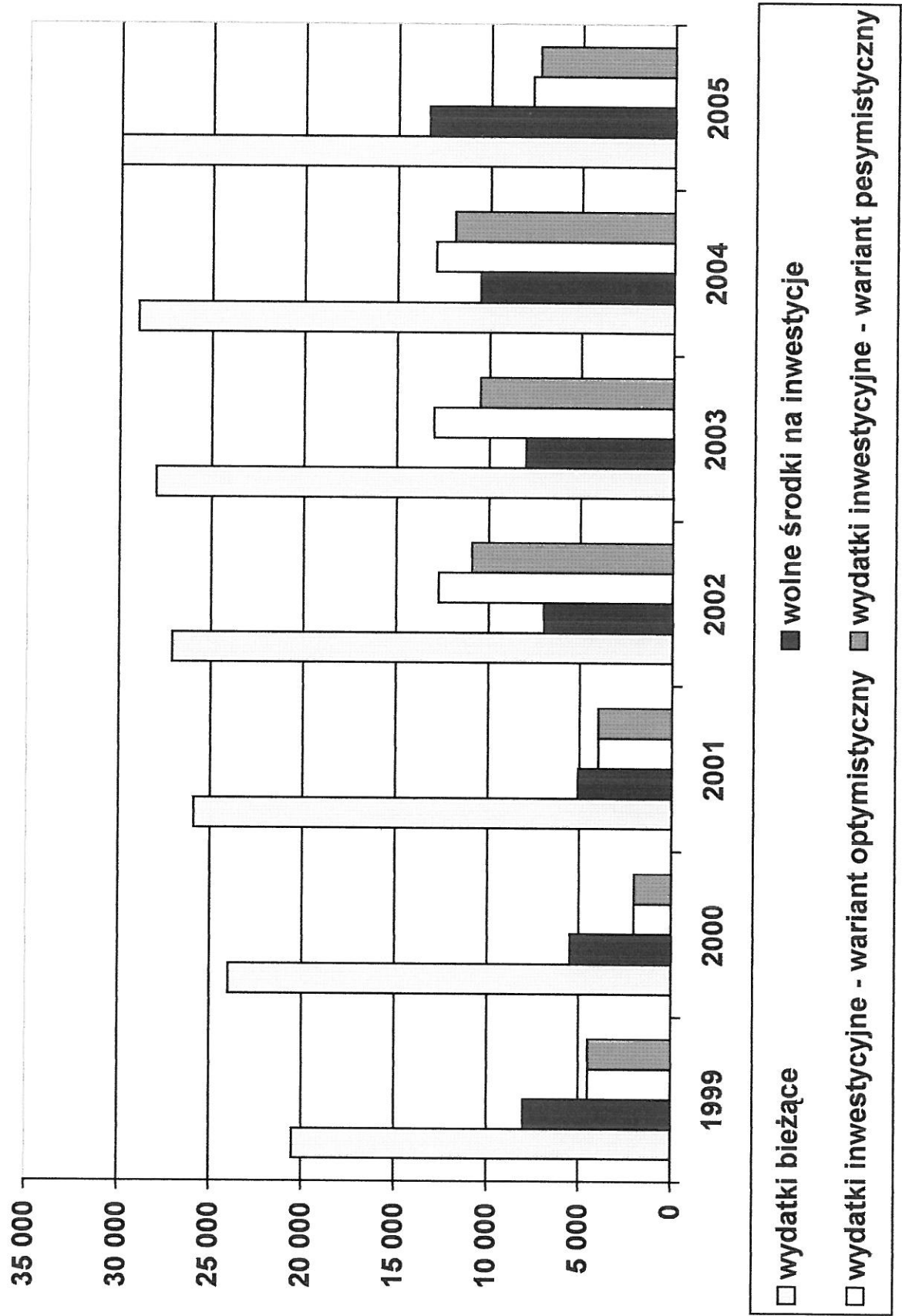

Wykres 2. Dynamika wzrostu wolnych środków na inwestycje wg. scenariusza umiarkowanego i dynamicznego rozwoju na tle średniorocznego wskaźnika cen robót budowlano – montażowych

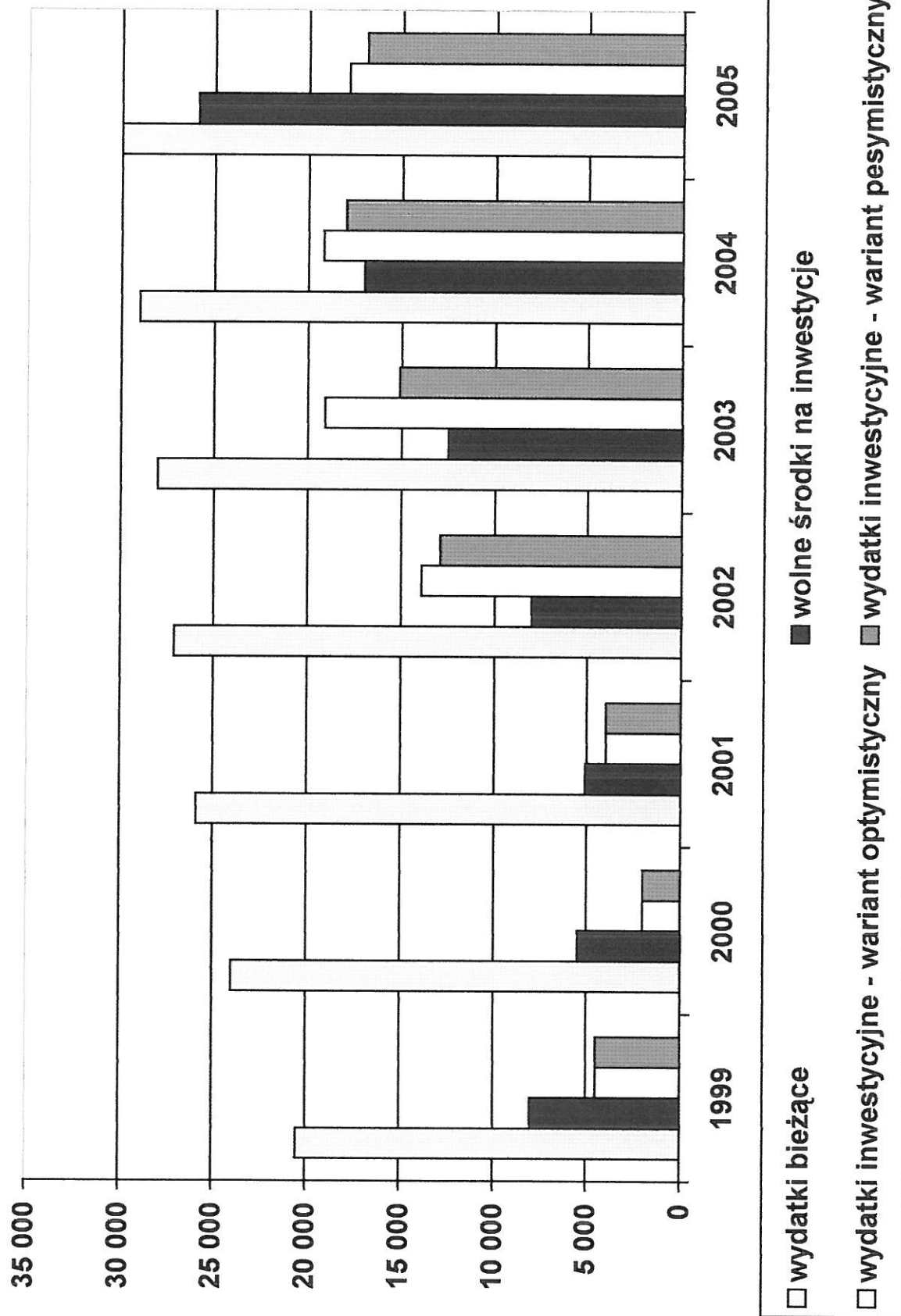

◆ scenariusz umiarkowany
■ scenariusz dynamiczny
▲ średniorocznym wskaźnik wzrostu cen robót budowlano - montażowych

Wykres 3. Wydatki bieżące i inwestycyjne w mieście Kościan wg. umiarkowanego scenariusza rozwoju
 Wydatki w tys. zł

Wykres 4. Wydatki bieżące i inwestycyjne w mieście Kościan wg. dynamicznego scenariusza rozwoju
 Wydatki w tys. zł

2. Kierunki pozyskania środków finansowych na inwestycje.

Rozwój gospodarczy miasta Kościan uzależniony jest jak wspomniano wyżej od inwencji i przedsiębiorczości mieszkańców gminy, sprawności organizacyjnej jego Zarządu, ale i uwarunkowań zewnętrznych.

Jak wiadomo Polska ubiega się o przystąpienie do Unii Europejskiej. Zatem najbliższe lata, począwszy od 2000 r, to integracja Polski ze strukturami europejskimi, które dla miasta Kościana winny zaowocować wymiernymi korzyściami.

Korzystny proces przeobrażeń, poza stworzeniem przez Państwo i Zarząd miasta prawno – organizacyjnych warunków rozwoju, wymaga środków finansowych na prowadzenie szerokiego frontu inwestycji miejskich i gospodarczych.

Źródłem finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych są:

- środki własne,
- dotacje (z budżetu wojewody lub budżetu centralnego)
- fundusze ekologiczne,
- fundacje i agencje,
- kredyty preferencyjne,
- kredyty komercyjne,
- udziały kapitałowe i kapitału obce,
- pomoc zagraniczna.
- emitowane papiery wartościowe

W mieście Kościan od lat realizowany jest założony program inwestycyjny. Jest on finansowany ze środków własnych, pożyczek i kredytów, w tym także dewizowych. Zatem w tym względzie miasto posiada już rozeznanie i doświadczenie.

Oczywiście, pożyczki preferencyjne , poza dotacjami są najtańszym obecnie, choć z uwagi na ich szczupłość, coraz trudniejszym źródłem pozyskania środków na inwestycje.

Pojawiają się jednak nowe źródła finansowania inwestycji, których rozpoznanie wymaga ciągłego tym zakresie monitorowania. Aktualnie szczególnie atrakcyjną ofertą dla Kościana może być ogłoszony przez „Ekofundusz” „konkurs na oszczędność energii w systemach grzewczych” .

W załączniku Nr 3 przedstawiono zasady udziału w niniejszym konkursie.

Jednocześnie możliwe jest uzyskanie wsparcia z „Ekofunduszu” na gospodarkę odpadami, która to w m. Kościanie wymaga jeszcze znacznych nakładów.

Innymi źródłami pozyskiwania tanich kredytów preferencyjnych są uruchamiane jeszcze linie kredytowe tzw. kredyty konsorcjalne. (kredyt banku z dopłatą NFOSiGW do odsetek). Wśród instytucji kredytowych zajmujących się udzielaniem preferencyjnych kredytów na inwestycje na szczególną uwagę zasługują:

- Bank Ochrony Środowiska,
- Polski Bank Rozwoju S.A.
- Bank Rozwoju Eksportu S.A.
- Bank Śląski
- Bank Zachodni S.A.

Banki te mogą udzielać kredytów preferencyjnych na zadania z dziedziny ochrony środowiska jedynie przy wsparciu innych instytucji finansowych z zewnątrz (np.: funduszy ekologicznych). W pozostałych przypadkach zadania służące ekologii muszą konkurować w uzyskaniu kredytów na równi z innymi inwestycjami wg takich samych kryteriów (tj.: pewność inwestycji, ryzyko kredytowe, zabezpieczenie spłaty, dochód banku).

Zakres udzielanych kredytów z tych banków przedstawiono w załączniku Nr 2.

W przyszłości realizacja inwestycji musi opierać się częściowo o kredyty komercyjne. Jak wykazano w tabelach Nr 1b i 2b wysokie aktualne oprocentowanie tych kredytów nie powoduje znaczącego zwiększenia zaangażowania środków finansowych na inwestycje, ale umożliwia przyspieszenie ich realizacji które zaspakajają potrzeby mieszkańców, a miastu przysparzają dochodów.

Oprócz banków polskich, jednym z najpoważniejszych zagranicznych banków komercyjnych jest Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju. Bank ten udziela kredytów komercyjnych, których oprocentowanie ustalane jest w oparciu o stawkę LIBOR (London Interbank Offered Rate – stopa procentowa krótkoterminowych kredytów eurowalutowych). EBOR udziela kredytów na inwestycje o znacznym zapotrzebowaniu kapitału i o znaczeniu ponadregionalnym.

Ważnym źródłem finansowania inwestycji jest pomoc zagraniczna realizowana głównie za pośrednictwem Banku Światowego (IBRD), Programu GEF oraz Programu PHARE II (w swojej zmodernizowanej konstrukcji).

Nowych środków finansowych należy także poszukiwać poprzez:

- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych,
- tworzenie konsorcjum inwestycyjno - eksploatacyjnych obiektów użyteczności publicznej z udziałem banków, podmiotów gospodarczych, gmin,
- restrukturyzację, a następnie prywatyzację niektórych obiektów usług komunalnych.

W związku z bliską perspektywą unii monetarnej oraz członkostwa Polski z Unia Europejską, obecnie otwierają się nowe możliwości pomocy zagranicznej w postaci tzw. funduszy dostosowawczych. W latach 2000 – 2006 kraje kandydujące i stowarzyszone mogą korzystać z poniższych źródeł:

- zreformowanego funduszu PHARE – środki tego funduszu przeznaczone są na przedsięwzięcia związane z dostosowaniem ustawodawstwa polskiego do ustawodawstwa Wspólnoty oraz na finansowanie instytucji i instrumentów wspierających sprawne dostosowanie tego prawodawstwa.
- funduszu ISPA wspierającego rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska i transportu,
- funduszu SAPARD, aczkolwiek w odniesieniu do miasta Kościan w bardzo ograniczonym zakresie. Prawdopodobnie tylko w zakresie poprawy efektywności produkcji rolno – spożywczej.

Wielkość projektowanych przedsięwzięć i inwestycji miasta Kościan oraz ich waga w rozwoju regionu, pozwalają przypuszczać, że miasto ma realne możliwości skorzystania z tych środków samodzielnie, bądź też w postaci wspólnych inwestycji Związku Gmin, czy grupy gmin regionu. Przedsięwzięcia kwalifikujące się do wsparcia ze środków Wspólnoty w ramach strategii przedakcesyjnej, mogą korzystać z pomocy tylko jednego instrumentu finansowego.

Na szczególną uwagę zasługują mało wykorzystywane jeszcze źródła finansowania inwestycji jakimi są:

- emitowane papiery wartościowe,
- kapitały obce, których zwrot uzależniony jest od wielu czynników, w tym realizowanej inwestycji.

Wykorzystanie poszczególnych źródeł finansowania, jak również dostęp do nich zależą od specyfiki poszczególnych podmiotów działających w sektorze usług komunalnych, w tym od formy organizacyjnej i struktury własnościowej. W praktyce do finansowania inwestycji infrastrukturalnych najczęściej wykorzystuje się kilka źródeł jednocześnie, dążąc przy tym do maksymalnego ograniczenia obciążeń finansowych samego inwestora.

Papiery dłużne (obligacje)

Jedną ze zwrotnych form pozyskania dodatkowych funduszy, jest emisja papierów dłużnych. Zwrot kapitału wraz z określonymi pożytkami (oprocentowaniem) jest niezależny od realizowanej inwestycji. W praktyce mogą to być obligacje miasta, bądź konkretnych przedsiębiorstw. W stosunku do tych ostatnich konieczne jest ich usamodzielnienie ekonomiczne.

Ze względu na specyfikę komunalnych inwestycji infrastrukturalnych (relatywnie wysokie koszty, długi okres realizacji, ograniczone możliwości szybkiego zwrotu poniesionych nakładów - z uwagi na politykę opłat za usługi komunalne), w praktyce mogą być stosowane przede wszystkim programy emisji wieloletnich obligacji.

Powszechnie uważa się, że obligacje stanowią tanie źródło środków. Wystarczy bowiem znaleźć grupę inwestorów skłonnych ulokować swój kapitał w emitowanych przez przedsiębiorstwo komunalne, bądź miasto papierach wartościowych. Uniknięcie pośrednictwa instytucji finansowych pozwala inwestorowi, z jednej strony pozyskać większe środki finansowe, z drugiej - obniżyć koszty emitenta. Płytkość tego rynku w Polsce, sprawia, że w praktyce, dla zapewnienia sukcesu emisji niezbędna jest pomoc banku, który zapewni tzw. objęcie emisji (ich zakup), co zwykle podraża koszty uzyskania tych środków. Ponadto dość kosztowne jest przygotowanie odpowiednich dokumentów emisyjnych, które przekonałyby potencjalnych nabywców obligacji o ich atrakcyjności.

Ważnym czynnikiem ograniczającym rozwój rynku obligacji jest utrudniony dostęp do publicznego rynku papierów wartościowych. Składają się nań między innymi wymogi informacyjne (których spełnienie wymaga kosztownych przygotowań) oraz złożone procedury, które zapewniają wprawdzie wiarygodność rynku publicznego, lecz stanowią też istotną przeszkodę dla wielu potencjalnych emitentów.

Jednakże przykłady funkcjonujących na rynku obligacji (w tym komunalnych), jak również zwiększająca się liczba emitentów świadczą o realnych możliwościach ich przeprowadzenia i atrakcyjnych dla emitenta warunkach pozyskania środków finansowych.

Wśród nowych rozwiązań, które mogą przyczynić się do rozwoju rynku obligacji emitowanych przez przedsiębiorstwa komunalne, jest przewidywana w projekcie ustawy tzw. obligacja przychodowa. Specyfiką obligacji przychodowej jest to, że zobowiązanie i odpowiedzialność emitenta wobec nabywców obligacji będą związane ze wskazanym strumieniem przychodów. Przychody te mogą być związane z inwestycją realizowaną ze środków pochodzących z emisji